

Osnovna šola Hudinja Celje

Mariborska cesta 125, Celje

PRILJUBLJENOST MCDONALD'S PREHRANE MED UČENCI NAŠE ŠOLE

Raziskovalna naloga

Področje: sociologija

Avtorja:

Gal Julij Čoper, 7. b

Luka Zupanc, 7. b

Mentorica:

Nika Cvirn, prof. ang.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2021

Osnovna šola Hudinja Celje

Mariborska cesta 125, Celje

PRILJUBLJENOST MCDONALD'S PREHRANE MED UČENCI NAŠE ŠOLE

Raziskovalna naloga

Področje: sociologija

Avtorja:

Gal Julij Čoper, 7. b

Luka Zupanc, 7. b

Mentorica:

Nika Cvirn, prof. ang.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2021

Zahvala

Zahvaljujeva se najini mentorici za vso pomoč in usmerjanje pri nastajanju najine raziskovalne naloge.

KAZALO

1. Povzetek	8
2. Uvod	9
2. 1 Cilji naloge	10
2. 2 Hipoteze	10
2. 3 Metode dela	10
3. Teoretična izhodišča	11
3. 1 McDonald's.....	11
3. 2 Hitra prehrana.....	11
3. 3 Zdrava prehrana.....	12
3. 4 Razvoj hitre prehrane	14
3. 5 Hrana v restavraciji McDonald's	15
4. Osrednji del	15
4.1 Rezultati raziskave	15
4.1.1 Spol anketirancev	15
4.1.2 Kako pogosto si obiskoval McDonald's pred epidemijo?	17
4.1.3 Zakaj si obiskoval omenjeno restavracijo?	18
4.1.4 Kako pogosto ješ hrano iz McDonald'sa sedaj, v času ukrepov?.....	19
4.1.5 Zakaj ješ tam?.....	20
4.1.6 Kaj si ponavadi naročiš?	22
4. 1. 7 Ali si pred ukrepi raje hrano pojedel v restavraciji ali jo vzел s seboj?.....	23
4.1.8 Koliko ponavadi zapraviš med obiskom McDonald'sa?	24
4.1.9 Ali misliš, da je hrana v McDonald'su zdrava, se pravi, da vsebuje vse pomembne hranilne snovi?	25
5. Diskusija	26
6. Zaključek.....	27
7. Priloga.....	28

8. Viri	30
8. 1 Knjižni viri	30
8. 2 Raziskovalne naloge.....	30
8. 3 Internetni viri.....	30
8. 4 Viri slik.....	30

KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV

SLIKE

Slika 1.....	13
Slika 2.....	13

TABELE

Tabela 1.....	15
Tabela 2.....	16
Tabela 3.....	17
Tabela 4.....	18
Tabela 5.....	19
Tabela 6.....	20
Tabela 7.....	22
Tabela 8.....	23
Tabela 9.....	24
Tabela 10.....	25

GRAFI

Graf 1.....	15
Graf 2.....	16
Graf 3.....	17
Graf 4.....	18
Graf 5.....	20
Graf 6.....	21
Graf 7.....	22

Graf 8.....23
Graf 9.....24
Graf 10.....25

1. Povzetek

V najini raziskovalni nalogi sva želela ugotoviti, koliko učencev na predmetni stopnji je pred epidemijo obiskovalo McDonald's, kakšni so njihovi razlogi za obisk te restavracije, kaj ponavadi tam naročijo in koliko denarja zapravijo ter ali hrano raje pojedjo tam ali pa jo vzamejo s seboj. Zanimalo naju je tudi, kako so se navade učencev glede obiskovanja McDonald'sa med epidemijo spremenile. Ker ob besedi »hitra hrana« ponavadi pomislimo na nezdravo hrano, sva učence povprašala, kaj menijo o hrani iz McDonald'sa. Zanimalo pa naju je še, zakaj učenci, ki menijo, da hrana tam ni zdrava, kljub temu posegajo po njej.

Prišla sva do zanimivih podatkov. Večina učencev je McDonald's obiskovala med enkrat na mesec do nekajkrat letno, in sicer zato, ker jim je hrana tam zelo všeč. V času ukrepov se je povečalo število učencev, ki v McDonald'su ne jedo oz. ki tam jedo zelo redko. Večina učencev si ob obisku naroči hamburger in krompirček ali meni, zapravijo pa med 5 in 10 evri. Pred ukrepi je večina učencev hrano raje pojedla v restavraciji, kot jo odnesla s seboj. Večina anketirancev se zaveda, da hrana v McDonald'su ni zdrava, a jo kljub temu uživajo, saj menijo, da občasne pregrehe ne škodijo.

2. Uvod

Zakaj pravzaprav najina izbira teme o prehrani iz restavracije McDonald's?

Najini družini ne zahajata veliko v omenjeno restavracijo, ker so doma vsi veliki gurmani in so za njih tam obroki premajhni. Seveda pa jo midva veliko obiskujeva s prijatelji, še posebej za rojstne dneve ali pa kar tako, ker je tam sladoled res dober.

Vsi restavracijo dobro poznamo. Je največja veriga restavracij s hitro prehrano, z največjim letnim dobičkom na področju prehrane. Imamo pa jo tudi v neposredni bližini, saj stoji nasproti šole, kar učencem omogoča enostaven dostop. V času epidemije sva opazila, da imajo veliko gnečo, saj avtomobili v kolonah čakajo na prevzem hrane. Pred nobeno drugo restavracijo nisva opazila takšne gneče.

Zanimalo naju je, če učenci vedo, da hrana tam ni najbolj zdrava, torej da ne vsebuje vseh pomembnih hranilnih snovi, hkrati pa je tudi zelo kalorična. Zakaj jo potem obiskujejo, če vedo za ti pomanjkljivosti? Najprej sva pomislila na druženje in na dobre sladice po sprejemljivi ceni za nas šolarje. Verjetno pa obstaja še kakšen drug razlog. Morda pa kdo izmed učencev meni enako kot najini starši, da je tam vse istega okusa? Ker sva temo izbrala že pred zaprtjem šol, sva se kasneje odločila nalogo nekoliko prilagoditi, saj naju je začelo zanimati tudi, kako so se navade učencev glede omenjene restavracije med epidemijo spremenile. Vse to sva poskušala ugotoviti z najino raziskovalno nalogo.

2.1 Cilji naloge

Z raziskovalno nalogo sva želela ugotoviti:

- a) Kako pogosto anketiranci obiskujejo McDonald's,
- b) zakaj ga obiskujejo,
- c) kaj si tam po navadi naročijo,
- d) koliko zapravijo ob obisku restavracije,
- e) kako so se njihove navade spremenile med epidemijo,
- f) ali anketiranci to vrsto prehranjevanja ocenjujejo kot zdravo,
- g) zakaj anketiranci, ki so to vrsto hrane označili kot nezdravo, kljub temu obiskujejo omenjeno restavracijo

2.2 Hipoteze

Postavila sva naslednje hipoteze:

1. Več kot 90% anketiranih je pred epidemijo vsaj občasno jedlo v McDonald's-u.
2. Več kot polovica učencev je obiskovala McDonald's 1x mesečno.
3. Učenci McDonald's obiskujejo, ker jim je všeč hrana, ki jo tam prodajajo.
4. Učenci si v McDonald'su ponavadi ne naročijo solate.
5. Učenci v McDonald'su ponavadi zapravijo do 5 evrov.
6. Večina učencev se zaveda, da hrana v McDonald's-u ni zdrava.

2.3 Metode dela

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva najprej poiskala ustrezno literaturo. Podatke sva našla na internetu ter v knjigah. Podatke za praktični del naloge sva pridobila s pomočjo anketnega vprašalnika, ki sva ga objavila na internetu (www.1ka.si) in delila v šolski spletni učilnici. Sodelovali so učenci predmetne stopnje. Anketo je rešilo 200 učencev, od tega 96 moških in 104 ženske.

3. Teoretična izhodišča

3.1 McDonald's

McDonald's je največja veriga restavracij s hitro prehrano na svetu. Podjetje sta leta 1940 ustanovila brata Dick in Mac McDonald. Njuna restavracija je bila v San Bernardinu v Kaliforniji. Sprva sta v svoji restavraciji ponujala le nekaj jedi: burgerje, krompirček in pijače. Leta 1954 se jima je pridružil Ray Kroc, ki je kasneje od njiju odkupil podjetje skupaj z imenom in vsemi pravicami. Ray Kroc je želel ustvariti mrežo restavracij, kjer bi bila hrana pripravljena po enakih metodah iz enako kvalitetnih sestavin. Tako bi imela hrana iz restavracije McDonald's povsod po svetu enak okus. Poiskal je zaupanja vredne dobavitelje sestavin ter razvil sistem testiranja le-teh. Leta 1961 je razvil celo svoj program za usposabljanje novih lastnikov restavracij McDonald's. Tam so se naučili, kako uspešno voditi restavracijo McDonald's.¹

Restavracija je bila namenjena zaposlenim ljudem, strastnim jedcem dobre hrane, in ljudem, ki ne kuhajo radi. Ljudje, ki so delali več kot 40 ur na teden, niso imeli časa za pripravo hrane, imeli pa so dovolj denarja, da so lahko kupili že pripravljeno hrano, npr. kar na poti v službo. Restavracije hitre prehrane so se izkazale tudi kot dobra rešitev za prehrano delavcev med odmori za malico.²

3. 2 Hitra prehrana

Izraz »hitra prehrana« ne pomeni le hrane, ki se hitro pripravi, saj hitrost priprave hrane ne vpliva na to, kako zdrava je. Na splošno se nanaša na visoko predelano pripravljeno ali polpripravljeno hrano, ki je takoj na voljo, ki vsebuje veliko kalorij, maščob, sladkorja in soli, ima malo vitaminov, mineralov in prehranskih vlaknin ter se uživa pogosto in v velikih količinah. Hitro prehrano povezujemo tudi s pojavom debelosti.³ Ljudje, ki uživajo hitro prehrano, imajo pogosteje visok krvni tlak, povišan holesterol, slabši imunski sistem, bolj so podvrženi infarktu, diabetesu tipa II in rakavim obolenjem.

Pretirano uživanje hitre prehrane pa ni slabo le za naše telo. Posledice so lahko tudi psihološke, na primer nižja koncentracija in utrujenost. Maščobe in sladkor nas po zaužitju naredijo utrujene in brez energije. Sestavine v hitri hrani nudijo takojšnje ugodje, zato po hitri prehrani, ko jo enkrat

¹ Povzeto po <https://www.mcdonalds.com/us/en-us/about-us/our-history.html>, dostop 16. 2. 2021.

² Pokorn, Dražigost (ur.): Hitra prehrana, Socialno medicinski vidiki hitre prehrane. Ljubljana: Inštitut za higieno, Medicinska fakulteta, Ljubljana, 1997 (str. 21)

³ Povzeto po <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/sl/12-nasvetov/prehrana/4048-kaj-pomeni-izraz-hitra-prehrana>, dostop 16. 2. 2021

poizkusimo, radi pogosto posegamo. Nekatere študije v zvezi s hitro prehrano govorijo celo o odvisnosti.⁴

Princip hitre prehrane že sam po sebi krši kar nekaj pravil zdravega prehranjevanja. Že samo ime pove, da bi naj bila ta hrana zaužita mimogrede, na hitro, kar je v nasprotju z zdravimi prehranjevalnimi navadami. Kadar jemo hitro, pojemo več kot telo dejansko potrebuje, saj možgani potrebujejo približno 20 minut, da se zavejo sitosti. Če jemo prehitro, možgani informacije ne dobijo pravočasno. Pogosto se ob hitri prehrani razvijeta še dve zelo nezdravi navadi. To sta uživanje hrane v neprimernem okolju in prehranjevanje, ob katerem posvetimo pozornost nečemu drugemu (npr. ko beremo ali gledamo televizijo). Zdravo prehranjevanje vključuje popolno pozornost, ki jo posvečamo hrani. Hrana, ki jo bomo gledali, vonjali in okušali nas bo hitreje nasitila, poleg tega pa jo bomo popolnoma avtomatično jedli počasneje.⁵

Hitra prehrana je večini mladostnikov všeč, a zavedati se je treba, da negativno vpliva na naše zdravje. Seveda to ne pomeni, da sploh ne smeš hoditi v restavracije s hitro prehrano, a v tem ne smeš pretiravati.⁶

3. 3 Zdrava prehrana

Prehranjevanje je naraven, prirojen življenjski proces. Hrana daje energijo telesu, ki se giblje, in glavi, ki razmišlja. Verjetno bi bilo vsem všeč, če bi lahko jedli le hrano, ki nam ugaja. A to žal ne gre. Z eno samo vrsto živil – npr. s sladkarijami ali hitro prehrano – ne dobimo vseh hranilnih snovi, ki jih telo potrebuje. Vsako živilo ima namreč določeno funkcijo.⁷ Pomembno je, da uživamo pestro in uravnoteženo prehrano. S hrano moramo vnesti toliko energije, kot je porabimo ter paziti, da vnesemo vse potrebne hranilne snovi. Prehranske potrebe so v različnih življenjskih obdobjih različne, prav tako so odvisne od življenjskega sloga (npr. otroci imajo drugačne prehranske potrebe kot odrasli, profesionalni športniki pa drugačne potrebe kot tisti, ki se s športom ukvarjajo le rekreativno). V času odraščanja je zelo pomembno, kako se prehranjujemo, saj telo potrebuje hranilne snovi za izgradnjo kosti, mišic, notranjih organov in za delovanje možganov. Pomembno je jesti kakovostno, raznoliko in zdravo hrano. Uživanje uravnotežene prehrane pomeni, da uživamo dovolj raznovrstnega sadja in zelenjave. V pomoč nam je lahko pravilo »5 na dan«, ki pomeni, da moramo dnevno zaužiti pet različnih vrst zelenjave in / ali sadja, od tega vsaj tri vrste zelenjave in dve vrsti sadja. Poleg sadja in zelenjave moramo uživati še polnovredna žita (polnozrnat kruh, rjavi riž, ajdova kaša, ovseni kosmiči in testenine iz polnozrnatih moke), mleko in mlečne izdelke, nemastno meso ter malo maščob, predvsem tistih rastlinskega izvora. Med obroki ne sme biti prevelikih razmikov, da ne začnemo posegati po nezdravih prigrizkih. Popiti je treba dovolj tekočine, se izogibati prevelikim količinam sladkorja in soli ter se dovolj gibati.⁸ Pri prehranjevanju si lahko pomagamo s prehransko piramido, ki zelo nazorno kaže, katero hrano je treba uživati v večjih količinah in katere hrane se je bolje izogibati.

⁴ Povzeto po <http://slogtpnasezivljenje2jan2014.pbworks.com/w/file/attach/78088877/HITRA%20HRANA.pdf>, dostop 16. 2. 2021

⁵ Povzeto po <https://www.bodieko.si/hitra-prehrana-skoduje-zdravju>, dostop 16. 2. 2021

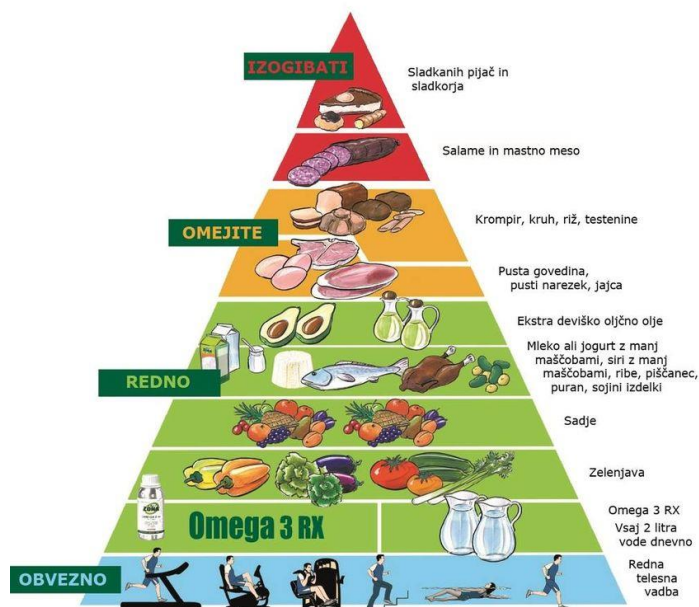
⁶ Pons, Michele Mira: Jem zdravo! Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2009 (str. 10)

⁷ Pons, Michele Mira: Jem zdravo! Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2009 (str. 5 – 13)

⁸ Povzeto po <https://prehrana.si/moja-prehrana/odrasli> in <https://prehrana.si/moja-prehrana/solarji-in-mladostniki>, dostop 17. 2. 2021

Slika 1: Uravnotežena prehrana⁹

Slika 2: Prehranska piramida¹⁰

⁹ Vir slike <https://www.topshop.si/clanki/je-vasa-prehrana-uravnotezena>, dostop 17. 2. 2021

¹⁰ Vir slike: <https://www.facebook.com/rekrealnica/posts/d41d8cd9/10153957379764821/>, dostop 17. 2. 2021

3. 4 Razvoj hitre prehrane

Dandanes je hitra hrana sestavni del naše vsakdanje prehrane in življenja. Pojav hitre prehrane se je pričel po koncu prve svetovne vojne. Z naraščajočo industrializacijo je bilo časa za prehranjevanje vedno manj, zato so ljudje želeli, da se čim bolj skrajša čas od naročila jedi do postrežbe ter da so jed lahko potem hitro pojedli. Vrsta in kakovost prehrane sta se začeli spreminjati z dvigovanjem življenjske ravni in spremenjenim urnikom ljudi. Hrana je postala bolj obilna in raznolika. Ljudje so začeli jesti manj doma pridelane hrane.

Dediščino hitre in ulične prehrane predstavljajo kostanjarji. Zunaj kostanjarske sezone pa so ti poulični prodajalci pekli tudi krompirjeve rezine. Med poulično ponudbo hrane sodi tudi ponudba na sejmskih stojnicah. Prodajali so izdelke medicinarjev, lectarjev in svečarjev. Kasneje se je na stojnicah pojavila še ponudba klobas in hrenovk. V mestih so se pojavili tako imenovani »pušn šanki« ali vinotoči in ponekod so ob vinu ponujali tudi domače narezke. Po koncu prve svetovne vojne so začeli prodajati tudi sladkorno peno, potujoči prodajalci pa so pred šole in tovarne nosili na prodaj pekovske izdelke. V tem času je bil sladoled najpomembnejša sestavina ulične prehrane. Vsakdanja prodaja toplih jedi na ulicah je bila manj razširjena. Ta se je začela uveljavljati šele zadnja leta pred drugo svetovno vojno. Do razcveta hitre hrane je prišlo z odpiranjem bifejev, ki so poleg pijač ponujali še nekatere jedi (slasčice, obložene kruhke). Kasneje so začeli ponujati tudi hitre zajtrke in različne prigrizke. V bifejih pa so že pred drugo svetovno vojno imeli tudi prehrabene avtomate, ki so bili velika atrakcija. Dediščino današnje hitre prehrane in lokalov, ki jo ponujajo, predstavljajo tudi javne ljudske kuhinje. To so bile kuhinje za mestne reveže, kjer so se lahko najedli po dostopnih cenah.¹¹

3. 5 Hrana v restavraciji McDonald's

Podatke o hrani iz restavracije McDonald's sva pridobila iz njihove spletne strani. Svoje izdelke oglašujejo kot zelo kakovostne, s preverjenim poreklom surovin, vedno sveže ter odličnega okusa. Pri dobavljanju surovin uporabljajo sistem »od polja do mize«, kar pomeni, da za vsako surovino poznajo poreklo, proizvajalca in polje, na katerem je bila pridelana. Tako zagotavljajo, da gre krompir, ki ga uporabljajo za pripravo ocvrtega krompirčka, skozi 45 različnih kontrol, preden ga postrežejo gostu. Vsi burgerji so narejeni iz 100% govejega mesa, brez dodatkov barvil in konzervansov. Piščančji medaljoni so iz piščančjih prsi najvišje kakovosti. Uporabljajo rastlinsko olje, ki ga v restavracijah vsak dan filtrirajo, preverjajo tudi njegovo kakovost in ga skladno s tem tudi redno menjujejo. Vsa kava ima certifikat, ki jamči, da je kava pridelana na plantažah, kjer spoštujejo pravice delavcev in ne ogrožajo gozdov, rek, tal in divjih živali.

¹¹ Pokorn, Dražigost (ur.): Hitra prehrana, Socialno medicinski vidiki hitre prehrane. Ljubljana: Inštitut za higieno, Medicinska fakulteta, Ljubljana, 1997 (str. 5 - 16)

Obiskovalci restavracije lahko dobijo informacije o prehranskih vrednostih vsakega izdelka kot tudi o alergenih. Podatki o izdelkih, ki so del stalne ponudbe, se nahajajo na pogrinjku pladnja, na katerem je postrežen obrok. Na vsaki embalaži izdelka pa je tudi graf, ki kaže, koliko posameznih hranilnih snovi ta izdelek vsebuje in kakšna je njegova kalorična vrednost.¹²

4. Osrednji del

4.1 Rezultati raziskave

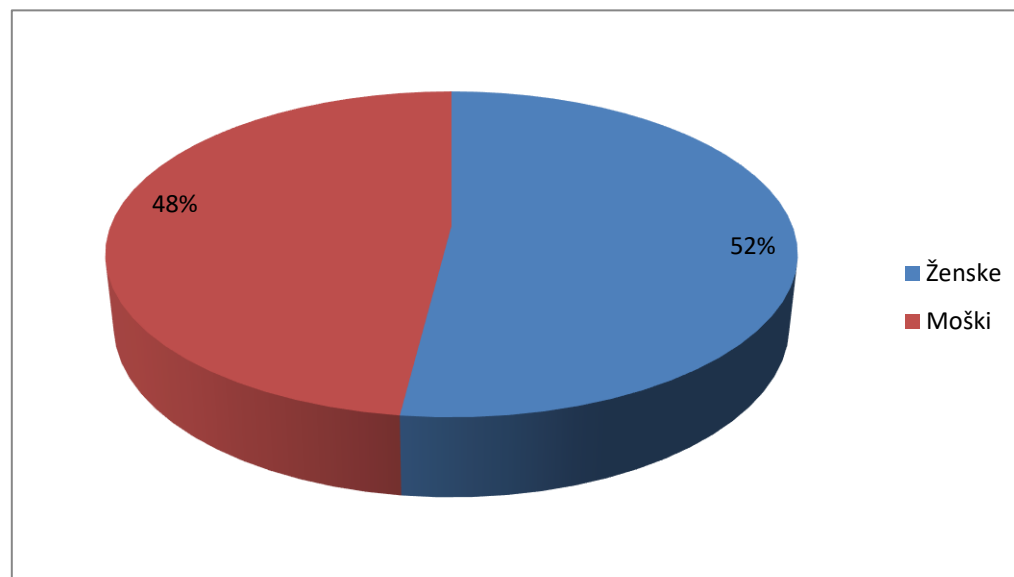
Anketo sva sestavila sama, najina mentorica pa nama jo je pomagala oblikovati v spletno obliko. Oblikovali smo jo s pomočjo spletne strani Ika (www.ika.si) in jo objavili v spletni učilnici naše šole. Anketo so reševali učenci predmetne stopnje. Odzvalo se je 200 učencev.

4.1.1 Spol anketirancev

Tabela 1 prikazuje spol anketirancev.

Ženske	Moški
104	96

Graf 1 prikazuje spol anketirancev v odstotkih.

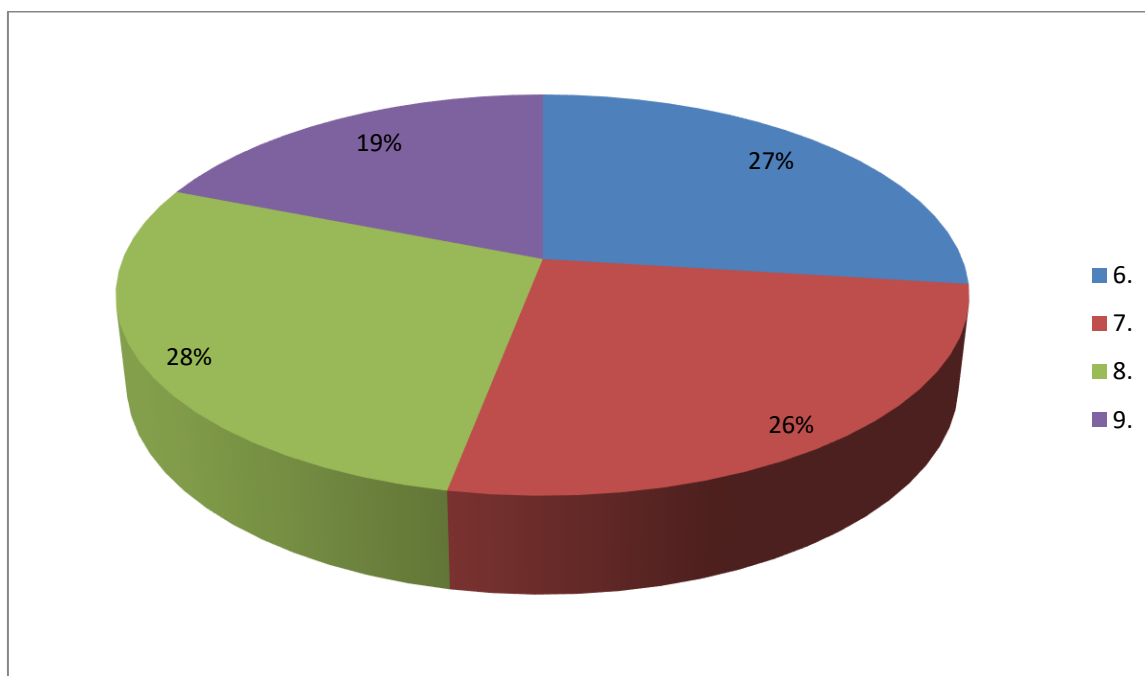

¹² Povzeto po <https://www.mcdonalds.si/kakovost/>, dostop 17. 2. 2021

Tabela 2 prikazuje število anketirancev glede na razred.

Razred	Število anketirancev
6.	53
7.	52
8.	56
9.	39

Graf 2 prikazuje odstotek anketirancev glede na razred.

Rezultati:

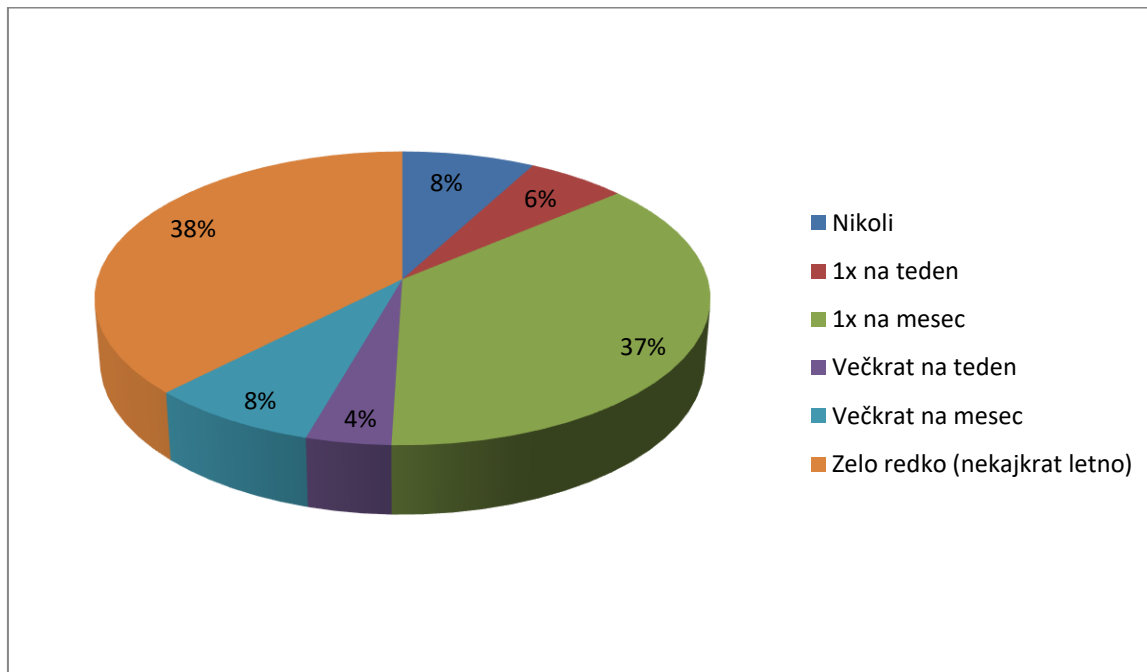
Kot lahko vidimo, so bili anketiranci enakomerno zastopani po spolu (48% moških in 52% žensk). Število učencev 9. razreda je nekoliko manjše kot število učencev ostalih razredov. Glede na to, da je bila anketa spletna in da je tako učence težje pripraviti k sodelovanju, kot če v razredu razdeliš anketo na papirju, sva lahko s številom anketirancev zelo zadovoljna.

4.1.2 Kako pogosto si obiskoval McDonald's pred epidemijo?

Tabela 3 prikazuje, koliko učencev je obiskovalo McDonald's pred epidemijo.

Odgovor	Število anketirancev
Nikoli	16
1x na teden	12
1x na mesec	73
Večkrat na teden	7
Večkrat na mesec	16
Zelo redko (nekajkrat letno)	76

Graf 3 prikazuje odstotek učencev, ki so obiskovali McDonald's pred epidemijo.

Rezultati:

Največ anketirancev (38%) se v restavraciji McDonald's prehranjuje le nekajkrat letno ali pa 1x na mesec (37%). Za ostale odgovore so se odločili v manjši meri. 8% učencev se v McDonald'su ne prehranjuje. Zelo podobne rezultate sva našla v dveh raziskovalnih nalogah na temo hitre

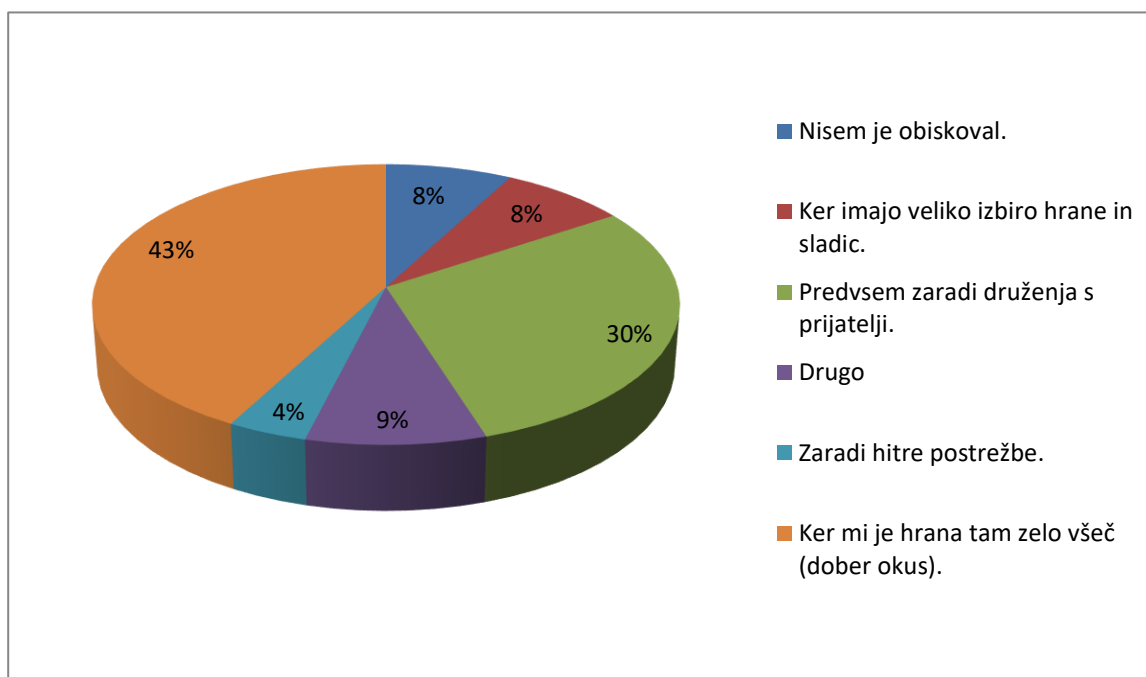
prehrane, ki sva ju pregledala.¹³ Takšen rezultat naju je razveselil, saj pomeni, da mladi ne posegajo po hitri prehrani tako pogosto, kot se zdi na prvi pogled.

4.1.3 Zakaj si obiskoval omenjeno restavracijo?

Tabela 4 prikazuje razloge za obisk restavracije McDonald's pred epidemijo.

Možni odgovori	Število odgovorov
Nisem je obiskoval.	16
Predvsem zaradi druženja s prijatelji.	60
Ker je restavracija lepo urejena.	0
Zaradi hitre postrežbe.	7
Ker mi je hrana tam zelo všeč (dober okus).	85
Ker imajo veliko izbiro hrane in sladic.	15
Drugo	17

Graf 4 v odstotkih prikazuje razloge za obiskovanje restavracije McDonald's pred epidemijo.

¹³ Povzeto po: <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201504225.pdf> in <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200607566.pdf>, dostop: 8. 4. 2021

Rezultati:

Največ anketirancev je pred epidemijo obiskovalo McDonald's, ker jim je hrana tam zelo všeč (43%). Drugi najpogostejši odgovor je bil, da obiskujejo to restavracijo zaradi druženja s prijatelji. Nihče ni izbral možnosti, da restavracijo obiskuje, ker mu je všeč okolje. 9% učencev pa je izbralo možnost »drugo«. Zapisali so, da so McDonald's obiskovali, kadar niso imeli sestavin za kosilo in se jim ni ljubilo v trgovino, ali kadar so imeli kakšno praznovanje. Kot razlog so navedli tudi bližino restavracije njihovem domu oz. šoli. Nekateri so zapisali, da so McDonald's obiskovali zaradi užitka ali ker so bili na poti in v bližini ni bilo druge restavracije, en učenec pa je zapisal, da je McDonald's obiskoval zato, ker tam dela njegova mama.

Zanimivo je, da so tudi v raziskovalni nalogi iz leta 2015 z naslovom »Hitra prehrana« prišli do ugotovitve, da je učencem okus hrane iz McDonald'sa zelo všeč.¹⁴

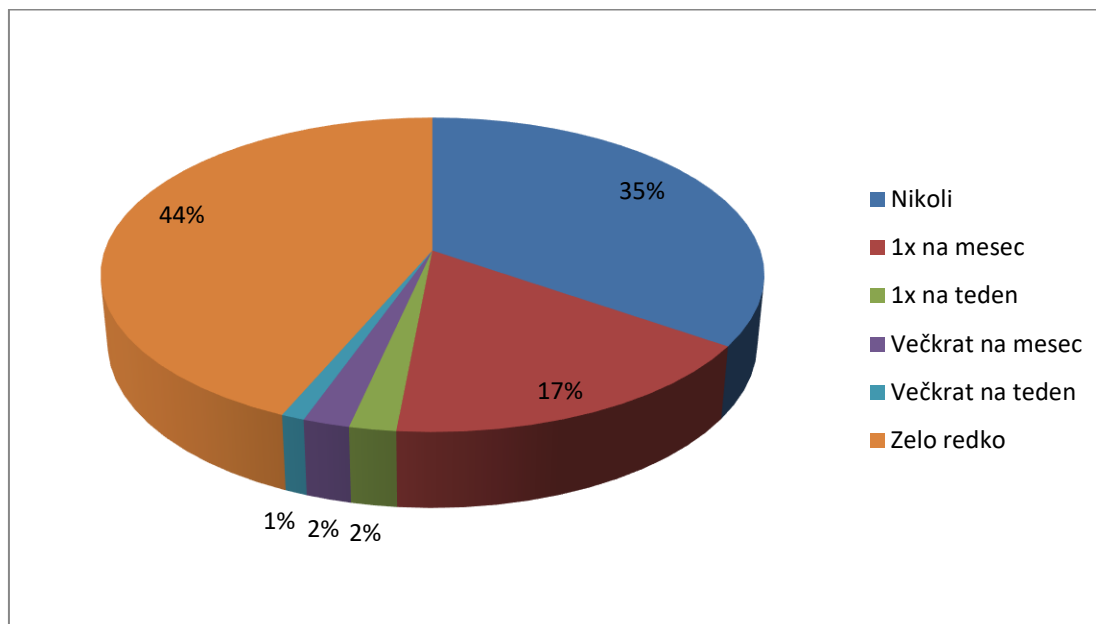
4.1.4 Kako pogosto ješ hrano iz McDonald'sa sedaj, v času ukrepov?

Tabela 5 prikazuje, koliko anketirancev je hrano iz McDonald'sa v času ukrepov.

Možni odgovori	Število odgovorov
Nikoli	69
1x na teden	4
1x na mesec	33
Večkrat na teden	2
Večkrat na mesec	3
Zelo redko	88

¹⁴ Povzeto po: <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201504225.pdf>, dostop: 8. 4. 2021

Graf 5 prikazuje, kakšen odstotek anketirancev uživa hrano iz restavracije McDonald's v času ukrepov.

Rezultati:

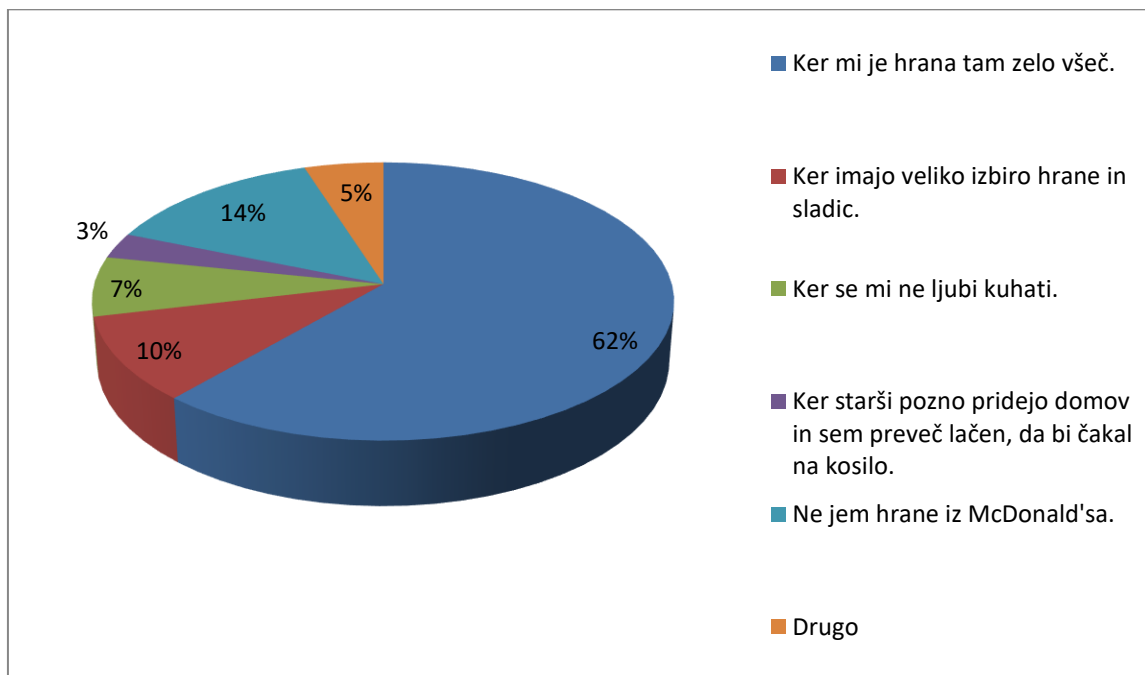
Vidimo lahko, da se je v času epidemije povečalo število učencev, ki nikoli ne uživajo hrane iz McDonald'sa (z 8% na 35%). To lahko verjetno pripišemo temu, da je restavracija zaprta in obratuje le drive-in oz. si lahko hrano naročiš preko dostavnih služb Ehrana ali Wolt.

4.1.5 Zakaj ješ tam?

Tabela 6 prikazuje razloge za prehranjevanje v McDonald'su.

Možni odgovori	Število anketirancev
Ker mi je hrana tam zelo všeč.	124
Ker imajo veliko izbiro hrane in sladic.	20
Ker se mi ne ljubi kuhati.	13
Ker starši pozno pridejo domov in sem preveč lačen, da bi čakal na kosilo.	6
Ne jem hrane iz McDonald'sa.	27
Drugo	10

Graf 6 prikazuje razloge za prehranjevanje v McDonald'su v odstotkih.

Rezultati:

Vprašanje sva malo nerodno zastavila, saj sva sklepala, da bodo učenci vedeli, da se nanaša na prejšnje vprašanje. Torej, zakaj jedo v McDonald'su med epidemijo in ne »v normalnih časih«. O slednjem sva spraševala že prej. Močno se je namreč spremenilo število tistih, ki so zapisali, da v McDonald'su ne jedo. Pri vprašanju »Kako pogosto ješ v McDonald'su sedaj, v času ukrepov?« je kar 69 učencev (35%) odgovorilo, da nikoli. Pri tem vprašanju pa se je število zmanjšalo na 27 učencev (14%). En razlog je zagotovo tudi v tem, da so ta odgovor nekateri pisali pod »drugo«. Anketiranci so pod »drugo« zapisali še, da to hrano uživajo, ker je restavracija na poti iz trgovine, ker si jo kdaj zaželi, nekateri pa so odgovorili kar z »ne vem«.

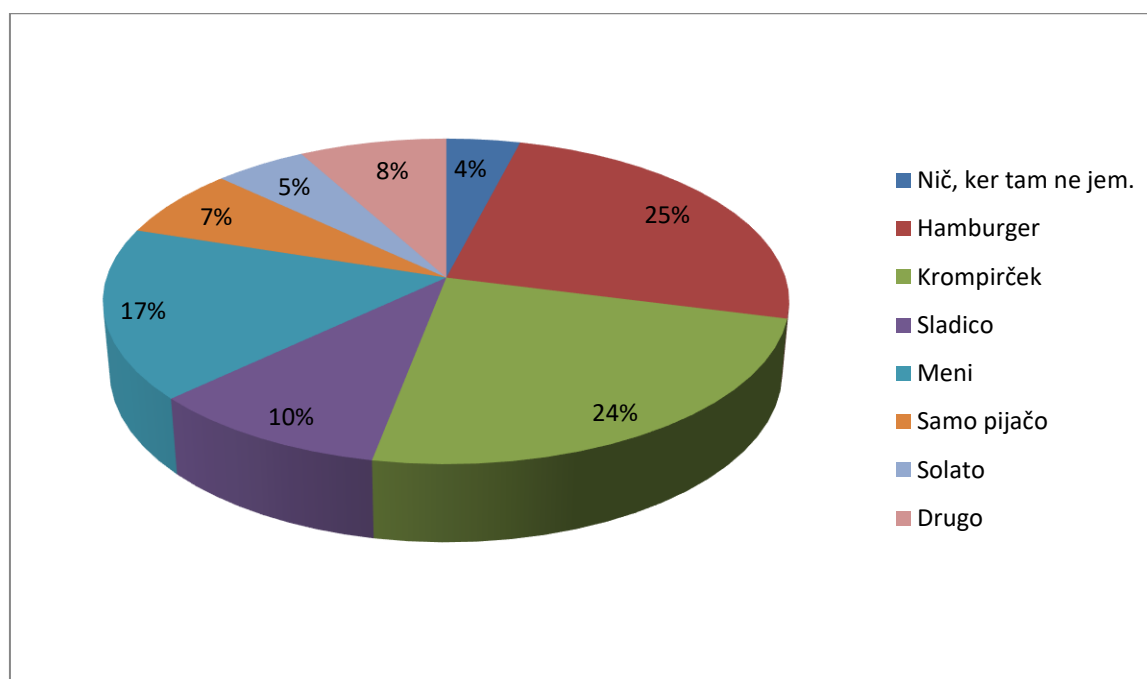
4.1.6 Kaj si ponavadi naročiš?

Učenci so lahko izbrali več odgovorov.

Tabela 7 prikazuje, kaj si anketiranci ponavadi naročijo.

Možni odgovori	Število anketirancev
Nič, ker tam ne jem.	13
Hamburger	90
Krompirček	88
Sladico	36
Meni	62
Samo pijačo	25
Solato	19
Drugo	27

Graf 7 prikazuje, katero hrano si anketiranci ponavadi naročajo.

Rezultati:

Anketiranci so lahko izbrali več različnih odgovorov. Najpogosteje so se odločili za hamburger in krompirček ali meni. Najmanj anketirancev je izbralo solato. Pod »drugo« so učenci najpogosteje zapisali »Chicken McNuggets«. Pojavili so se še odgovori: »McWrap«, »jufka« in »party

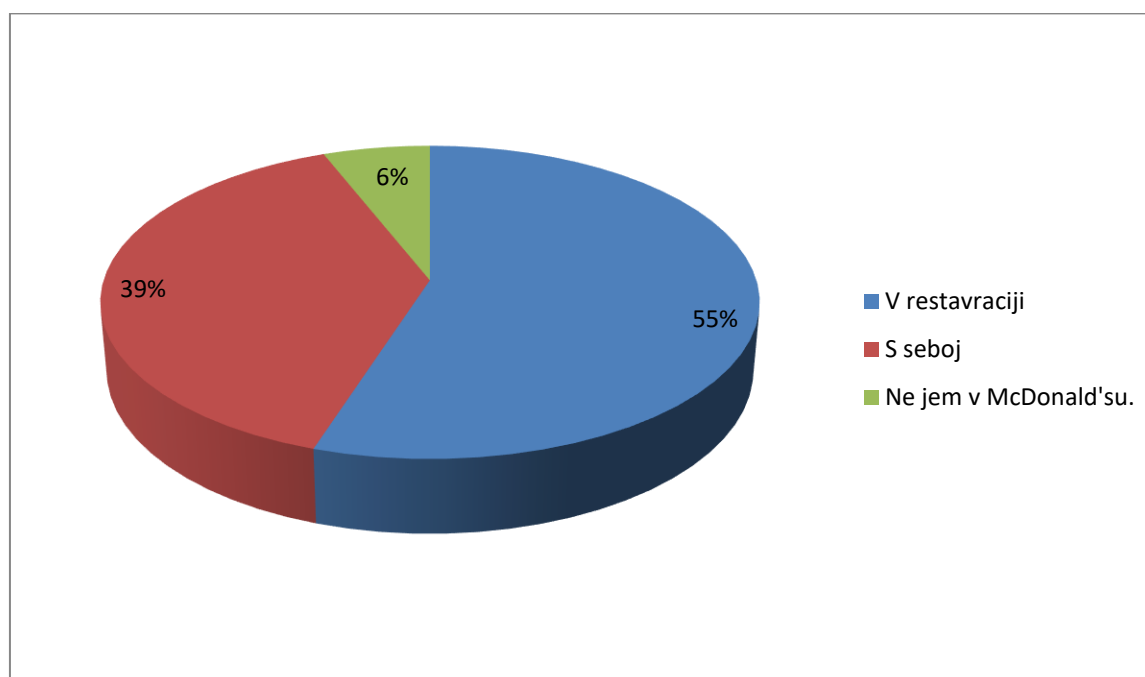
bucket«.

4. 1. 7 Ali si pred ukrepi raje hrano pojedel v restavraciji ali jo vzal s seboj?

Tabela 8 prikazuje, kje so hrano raje pojedli anketiranci.

Možni odgovori	Število anketirancev
V restavraciji	110
S seboj	78
Ne jem v McDonald'su.	12

Graf 8 prikazuje, koliko odstotkov anketirancev raje je v restavraciji oz. si hrano odnese s seboj.

Rezultati:

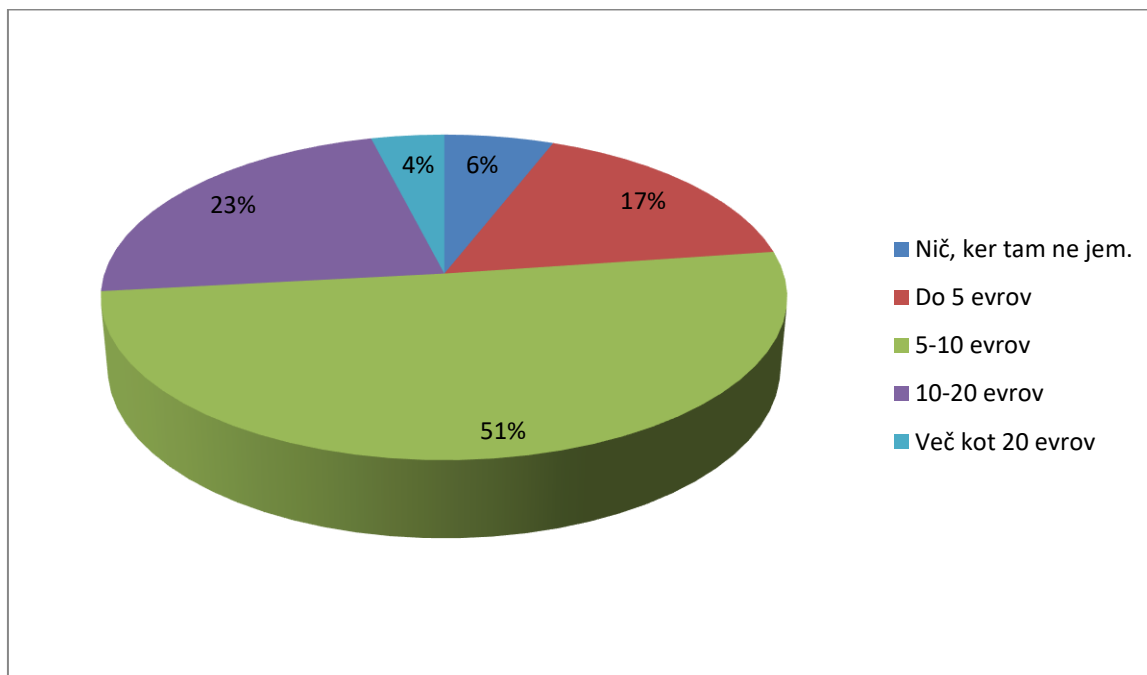
55% anketirancev raje poje hrano v restavraciji, 39% pa jo raje odnese s seboj. Pričakovala sva večjo razliko v prid prehranjevanju v restavraciji, saj je obisk McDonald'sa tudi neke vrste družabni dogodek. A ker se nam v današnjih časih pogosto kam mudi, je zelo verjetno ravno v tem razlog, da mnogi hrano raje odnesejo s seboj in jo pojedjo kar po poti.

4.1.8 Koliko ponavadi zapraviš med obiskom McDonald'sa?

Tabela 9 prikazuje, koliko ponavadi anketiranci zapravijo med obiskom McDonald'sa.

Možni odgovori	Število anketirancev
Nič, ker tam ne jem.	11
Do 5 evrov	34
5-10 evrov	100
10-20 evrov	46
Več kot 20 evrov	7

Graf 9 v odstotkih prikazuje, koliko anketiranci zapravijo v omenjeni restavraciji.

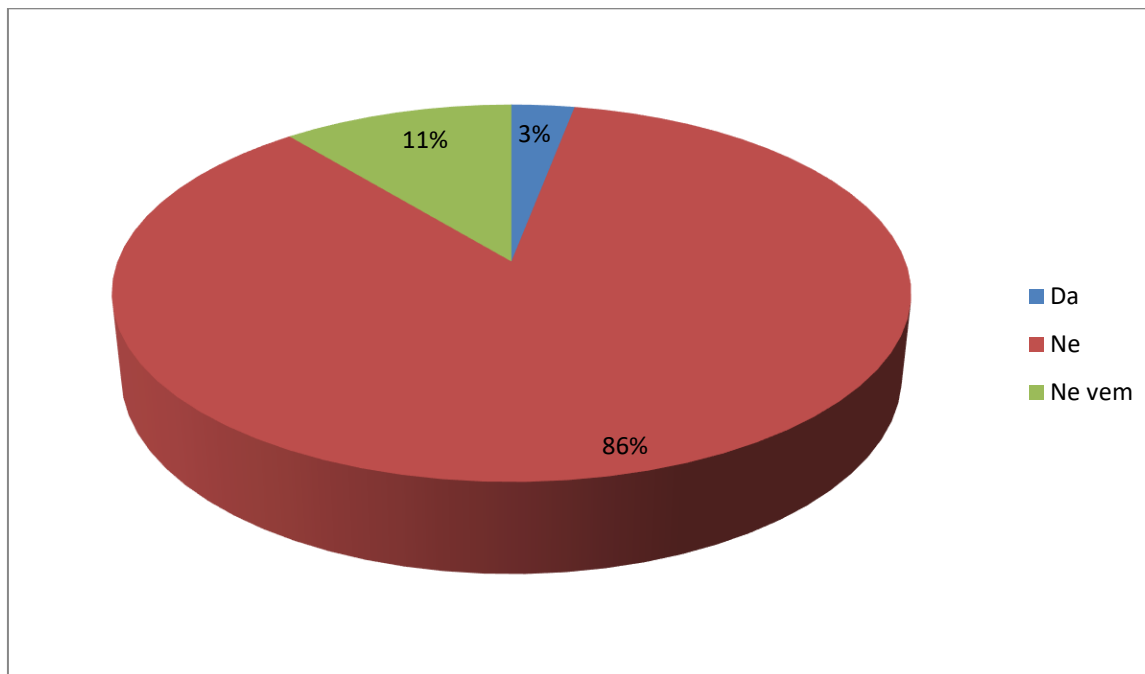
Rezultati: Približno polovica anketirancev zapravi v restavraciji od 5 do 10 evrov. Sledita odgovora »10–20 evrov« (23%) in »do 5 evrov« (17%). Le 4% anketirancev zapravi več kot 20 evrov. Tega rezultata sva se razveselila, saj lahko iz tega sklepava, da učenci ob obisku McDonald'sa ne pretiravajo z naročanjem velikih količin nezdravih jedi.

4.1.9 Ali misliš, da je hrana v McDonald'su zdrava, se pravi, da vsebuje vse pomembne hranilne snovi?

Tabela 10 prikazuje, koliko anketirancev meni, da je hrana v McDonald'su zdrava.

Možni odgovori	Število učencev
Da	6
Ne	172
Ne vem	22

Graf 10 prikazuje odstotek anketirancev, ki menijo, da je hrana v McDonald'su zdrava.

Rezultati:

Če pogledamo številke, vidimo, da se večina učencev zaveda dejstva, da hitra prehrana ni zdrava. Le-ti so morali odgovoriti še na vprašanje, zakaj se kljub temu prehranjujejo v McDonald'su. Anketiranci so zapisali zelo podobne odgovore, in sicer da je hrana tam zelo okusna, a da jo jedo le občasno in zato s tem ni nič narobe.

5. Diskusija

Ko sva se v začetku šolskega leta odločila za temo najine raziskovalne naloge, sva bila prepričana, da bova ugotovila, da večina učencev naše šole zelo pogosto obiskuje McDonald's, saj je le nekaj metrov oddaljen od šole in mnogi učenci so se po pouku, na poti domov, ustavili tam. Zelo sva se tudi veselila, da bova lahko večkrat odšla v McDonald's, z izgovorom da delava najino raziskavo. A vmes je prišlo do zaprtja šol in restavracij in iz najinega načrta ni bilo nič. Tako sva pred objavo ankete morala ponovno premisliti o hipotezah in vprašanjih ter določene stvari prilagoditi razmeram.

Zdelo se nama je logično, da so se navade učencev v času ukrepov spremenile, saj je postala hrana iz McDonald'sa manj dostopna. Zato sva se najprej osredotočila na čas pred epidemijo. Najina prva hipoteza je bila, da je več kot 90% anketiranih pred epidemijo vsaj občasno jedlo v McDonald's-u. Le 8% vprašanih je odgovorilo, da tam nikoli niso jedli. Torej se je vsaj občasno tam prehranjevalo 92% anketirancev. S tem je najina prva hipoteza potrjena.

V preteklosti so najini sošolci kar pogosto zahajali v McDonald's, zato sva sklepala, da je tudi na ravni šole podobna situacija. Menila sva, da je več kot polovica učencev pred epidemijo obiskovala McDonald's 1x mesečno. Izkazalo se je, da je najina hipoteza napačna, saj je le 37% anketirancev je izbralo ta odgovor. Najina druga hipoteza je tako ovržena.

Ker je nama hrana v McDonald'su zelo všeč, sva sklepala, da je podobno tudi z najinimi vrstniki. Postavila sva hipotezo, da učenci večinoma obiskujejo McDonald's zato, ker jim je všeč hrana, ki jo tam prodajajo. Učencem sva postavila vprašanja, zakaj so obiskovali McDonald's pred epidemijo in zakaj ga obiskujejo sedaj. Pri obeh vprašanjih se je večina anketiranih odločila za odgovor, da jim je hrana v omenjeni restavraciji zelo všeč. Najina tretja hipoteza je tako potrjena.

McDonald's je znan predvsem po burgerjih in krompirčku, zato sva sklepala, da večina obiskovalcev tja ne zahaja, da bi jedla solato. Sicer nekateri najini sošolci, oz. predvsem sošolke, zelo skrbijo za svojo postavo in pazijo na to, kaj dajo v usta, a sva bila prepričana, da se v primeru McDonald'sa tudi oni pregrešijo. Postavila sva hipotezo, da učenci v McDonald'su ponavadi ne naročajo solate, kar se je izkazalo za pravilno. Učenci so pri vprašanju, kaj si ponavadi naročijo, odgovor »solata« izbrali res najmanjkrat. Najina četrta hipoteza je tako potrjena.

Glede na to, da imamo osnovnošolci zelo omejena finančna sredstva, sva sklepala, da učenci ob obisku McDonald'sa naročijo le kakšno malenkost, da potešijo željo po hitri prehrani ali po čem sladkem. Sklepala sva, da račun ne preseže 5 evrov. Najina hipoteza je torej bila, da učenci v McDonald'su ponavadi zapravijo do 5 evrov. Izkazala se je za napačno, saj je kar 51% učencev odgovorilo, da ob obisku zapravijo od 5 do 10 evrov. Le 17% učencev pa zapravi do 5 evrov. Najina peta hipoteza je tako ovržena.

Najina zadnja hipoteza je bila, da se večina učencev zaveda dejstva, da hrana v McDonald'su ni zdrava. Kar 86% učencev se tega res zaveda, a se večinoma tam kljub temu prehranjujejo, saj menijo, da ni nič narobe, če se občasno pregrešiš. Najina zadnja hipoteza je tako potrjena.

6. Zaključek

V nalogi sva ugotovila, da je pred epidemijo več kot 90% učencev vsaj občasno obiskovalo McDonald's, vendar so bili pri obisku zmerni, saj je večina učencev tja zahajala nekajkrat letno. Med epidemijo se je obisk McDonald'sa precej zmanjšal, razlogi za prehranjevanje tam pa ostajajo enaki, in sicer učenci menijo, da je hrana v omenjeni restavraciji zelo okusna. Učenci najpogosteje naročajo jedi, na katere najprej pomislimo ob besedi »McDonald's«. To sta hamburger in krompirček. Mnogi izberejo tudi meni, saj je zraven vključena še pijača. Večina učencev se zaveda, da takšna prehrana ni primerna za pogosto uživanje ter da škoduje zdravju, a menijo, da si občasne pregrehe lahko dovolimo.

7. Priloga

ANKETNI VPRAŠALNIK

SPOL : Ž M

RAZRED: 6. 7. 8. 9.

1. Kako pogosto si obiskoval McDonald's pred epidemijo?

- a) Nikoli
- b) 1x na teden
- c) 1x na mesec
- d) Večkrat na teden
- e) Večkrat na mesec
- f) Nekajkrat letno

2. Zakaj si obiskoval omenjeno restavracijo?

- a) Nisem je obiskoval.
- b) Predvsem zaradi druženja s prijatelji.
- c) Ker je restavracija lepo urejena.
- d) Zaradi hitre postrežbe.
- e) Ker mi je hrana tam zelo všeč (dober okus).
- f) Ker imajo veliko izbiro hrane in sladic.
- g) Drugo: _____.

3. Kako pogosto ješ hrano iz McDonald'sa zdaj, v času ukrepov?

- a) Nikoli
- b) 1x na teden
- c) 1x na mesec
- d) Večkrat na teden
- e) Večkrat na mesec
- f) Zelo redko

4. Zakaj ješ tam?

- a) Ker mi je hrana tam zelo všeč (dober okus).
- b) Ker imajo veliko izbiro hrane in sladic.
- c) Ker se mi ne ljubi kuhati.
- d) Ker starši pridejo pozno domov in sem preveč lačen, da bi čakal na kosilo.
- e) Ne jem hrane iz McDonald'sa.
- f) Drugo: _____.

5. Kaj si ponavadi naročiš? (Možnih je več odgovorov.)

- a) Nič, ker ne jem v McDonald'su.
- b) Hamburger
- c) Krompirček
- d) Sladico
- e) Meni
- f) Solato
- g) Samo pijačo
- h) Drugo: _____

6. Ali si pred ukrepi hrano raje pojedel v restavraciji ali jo vzel s seboj?

- a) Ne jem v McDonald'su.
- b) V restavraciji
- c) S seboj

7. Koliko ponavadi zapraviš med obiskom McDonald'sa?

- a) Nič, ker tam ne jem.
- b) Do 5 evrov
- c) 5-10 evrov
- d) 10-20 evrov
- e) Več kot 20 evrov

8. Ali misliš, da je hrana v McDonald'su zdrava, se pravi, da vsebuje vse pomembne hranilne snovi?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vem

Na zadnje vprašanje odgovarjate le tisti, ki ste na prejšnje vprašanje odgovorili z NE, pa McDonald's vseeno obiskujete.

9. Zakaj obiskuješ McDonald's, če veš, da hrana tam ni zdrava?

8. Viri

8.1 Knjižni viri

1. Pokorn, Dražigost (ur.): Hitra prehrana, Socialno medicinski vidiki hitre prehrane. Ljubljana: Inštitut za higieno, Medicinska fakulteta Ljubljana, 1997
2. Pons, Michele Mira: Jem zdravo! Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2009

8.2 Raziskovalne naloge

1. <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200607566.pdf> (8. 4. 2021)
2. <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201504225.pdf> (8. 4. 2021)

8.3 Internetni viri

1. <https://www.mcdonalds.com/us/en-us/about-us/our-history.html> (16. 2. 2021)
2. <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/sl/12-nasvetov/prehrana/4048-kaj-pomeni-izraz-hitra-prehrana> (16. 2. 2021)
3. <http://slogtpnasezivljenje2jan2014.pbworks.com/w/file/attach/78088877/HITRA%20HRANA.pdf> (16. 2. 2021)
4. <https://www.bodiekko.si/hitra-prehrana-skoduje-zdravju> (16. 2. 2021)
5. <https://prehrana.si/moja-prehrana/odrasli> (17. 2. 2021)
6. <https://prehrana.si/moja-prehrana/solarji-in-mladostniki> (17. 2. 2021)
7. <https://www.mcdonalds.si/kakovost/> (17. 2. 2021)

8.4 Viri slik

1. Slika na naslovnici: [https://wolt.com/sk/svn/trom so/restaurant/mcdonalds-kolosej](https://wolt.com/sk/svn/trom%20so/restaurant/mcdonalds-kolosej) (8. 4. 2021)
2. Slika 1: <https://www.topshop.si/clanki/je-vasa-prehrana-uravnotezena> (17.2.2021)
3. Slika 2: <https://www.facebook.com/rekrealnica/posts/d41d8cd9/10153957379764821/> (17. 2. 2021)

IZJAVA*

Mentor/-ica NIKA CVIRN v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom PRILJUBLJENOST MCDONALD'S PREHRANE MED UČENCI NAŠE ŠOLE, katere avtorja sta GAL JULIJ ČOPER in LUKA ZUPANC:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 12. 5. 2021_

Podpis mentorja

Nika Cvirn

Podpis odgovorne osebe

Bač J. Č.

*

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.